

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL EMBRIONO
DONORYSTĖS PROGRAMOS PATVIRTINIMO“ PROJEKTO (toliau – Nutarimo projektas)
(NR. TAP-18-69(2); TAIS NR. 18-412(2))**

2018-10-12 Nr. NV-2711

Vilnius

Įvertinę Nutarimo projekto, iš dalies patikslinto po Teisės 2018 m. sausio 24 d. išvadoje Nr. NV-234 pateiktų pastabų, atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Konkurencijos taryba 2018 m. birželio 8 d. rašte akcentavo, jog *valstybės biudžeto lėšų skyrimas selektyviai konkrečiam ūkio subjektui, šiuo konkrečiu atveju VŠĮ Vilniaus universiteto Santaros klinikoms, Embriono donorystės programai (toliau – Programa) vykdyti reikalingos infrastruktūros suteikimui, atnaujinimui ar pritaikymui donorystės veiklai vykdyti, tenkina valstybės pagalbos kriterijus*. Be kita ko, pastaroji institucija pažymėjo, kad *sveikatos priežiūros paslaugos yra priskirtos prie visuotinės ekonominės svarbos paslaugų*, todėl net tuo atveju, jei parama universiteto ligoninėms atitinka visus Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 str. 1 dalyje nurodytus valstybės pagalbos kriterijus, valstybės pagalba *šiam sektoriuje galėtų būti teikiama vadovaujantis 2011 m. gruodžio 11 d. Komisijos sprendimu dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 106 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai, kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai tam tikroms įmonėms (toliau – Komisijos sprendimas)*, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas, *kuriame nustatyti specialūs tokios pagalbos teikimui reikalavimai*.

Taigi, vertindami Komisijos sprendime nustatytus tokiai valstybės pagalbai keliamus reikalavimus, kartu pažymėdami tai, kad tokia Programa nėra strateginio planavimo dokumentas, (žr. Strateginio planavimo metodiką, patvirtintą Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827), manytume, kad nepaisant to, kad teikiamos Programos teisinis pagrindas įtvirtintas Pagalbinio apvaisinimo įstatyme, pastarasis įstatymas turėtų būti tikslinamas dėl būtent atitinkamo pobūdžio/formos teisės akto poreikio; subjekto tvirtinančio minėtą Programą.

Jeigu visgi būtų nuspręsta tvirtinti Vyriausybei teikiamą Programą, *siūlytume ją tikslinti iš esmės*: nesilaikyti Strateginio planavimo metodikoje strateginiams dokumentams rekomenduojamų turinio reikalavimų (pvz.: situacijos analizė, vertinimo kriterijų ir pan.), o įvertinti Komisijos sprendime *numatytus reikalavimus valstybės pagalbos teikimui visuotinės ekonominės svarbos paslaugoms*, šiuo konkrečiu atveju, embriono donorystės paslaugos teikimo užtikrinimui, t.y. su asmens sveikatos priežiūros paslauga susiję įsipareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti; kriterijai, kuriais remiantis apskaičiuojama kompensaciją turi būti objektyviai ir skaidriai nustatyti iš anksto; kompensacija neturi viršyti sumos, kuri yra būtina, siekiant atlyginti visas arba dalį su minėta paslauga susijusių įsipareigojimų vykdymo išlaidų; kompensacijos mechanizmo aprašas, kontrolės ir peržiūros kriterijai ir t.t. Tai nėra aišku nei iš Programos kaip teisės akto, nei iš kartu teikiamos medžiagos.

Kartu pastebėtina, kad šiuo konkrečiu atveju, nėra Programos priede nurodoma, kokiam subjektui būtų skiriamas finansavimas, tai suponuoja tik tam tikros Programos nuostatos bei teikimas Vyriausybei, nėra pagrįsta, kodėl būtent tokios sumos numatomos skirti ūkio subjektui, nepateikiami paskaičiavimai dėl gaunamų pajamų už tokių paslaugų teikimą.

2. Taipogi pastebėtina, kad kaip ydinga teisėkūros praktika laikytina tokia nuostata (žr. Programos priedo pastabą), kurioje nustatyta, kad kitai asmens sveikatos priežiūros įstaigai gavus atitinkamą licenciją, turėtų būti keičiamas Vyriausybės nutarimas, akcentuojant, kad tokia informacija galėtų būti pateikiama teikime Vyriausybei.

Teisės grupės vyriausiasis patarėjas

Rimvydas Pilibaitis

Gerda Štaraitė-Barsulienė, tel. 8 706 63 791, el. p. gerda.staraitė@lr.lt

